

DE POTTENBAKKERSWERELD EN

LEA H. HALPERN

DOOR JOS. DE GRUYTER

IN het huidige Europa en misschien in het bijzonder in ons land, staat men anders tegenover de pottenbakkerskunst dan men in andere landen en tijden wel gedaan heeft, en in dit verband gaan de gedachten allereerst naar Japan en China. Reeds het woord pottenbakkerskunst „klinkt” bij ons niet erg — ceramiek, dat gaat beter, is althans deftiger. En toch houdt juist het goed-Nederlandsche woord een heerlijkheid in voor wie niet uitsluitend aan een gebakken pot „zonder meer” denkt, voor wie iets afweet, al is het dan maar weinig, van de techniek van het maken van een pot: deze worsteling met het leem en met de elementen, deze bezieling van de gedraaide, gekneede of gegoten grondstof, dit chemisch bewerken en harden in hooge temperaturen, alles bijeen een hoogst ingewikkeld en veeleischend proces. Het pottenbakken, oudste aller kunstambachten, roept een lokkende, haast intrigerende, immers half-magische wereld voor den geest — maar enkel voor diegenen, die in letterlijken of figuurlijken zin een blik achter de schermen wierpen en „den smaak” ervan beet kregen. Is men eenmaal zoo ver, dan kunnen de vingers jeuken om een gekneede kommetje, ergens in de vitrine van een museum tentoongesteld, met de hand te mogen aftasten, dan kunnen de oogen helder worden van lichte verbazing en blijde bewondering bij het zien van een nieuw, onvermoed glazuur. Maar hoevelen bezitten dit zintuig?

Wij zijn over 't geheel een realistisch, practisch volk en wij leven, dit vooral, in een practisch gericht tijd: tijd van het machinisme en de zoo geheeten nieuwe-zakelijkheid, om van de internationale „Realpolitik” te zwijgen. Eén van de gevolgen is dat wij de kunsten splitsten in vrije of luxueuze en toegepaste of nuttige, en dat wij allengs aan die beide categorieën geheel verschillende eischen zijn gaan stellen. De vrije kunst werd een aangelegenheid voor den Zondag, men waagt het niet op haar verheven roeping af te dingen, maar voor het reële leven heeft zij weinig essentieele beteekenis; de ceramiek werd ondergebracht in de „toegepaste” afdeling, en de prijs van een pul moest er dan ook naar zijn. Zeker, dit alles is honderd maal bestreden en verworpen door den kring van beter ingewijden, maar het grootste deel van het publiek staat nog onmiskkenbaar op dit standpunt.